

Sygn. akt IVU 754/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Maleszka

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Piórczyńska

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2013 r. w Toruniu

sprawy **P. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania P. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 22 lutego 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy P. C. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 2 stycznia 2013r. na okres jednego roku i stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/-/SSO Małgorzata Maleszka

Sygn. akt **IV U 754/13**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. Inspektorat w G., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 3 stycznia 2013 r. ustalił prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31.01.2015r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony P. C., który podniósł, iż choruje na schizofrenię paranoidalną, a od około czterech miesięcy znacznie pogorszył mu się stan zdrowia. Ubezpieczony opisał swój stan zdrowia, iż słyszy głosy, ma wrażenie, że ludzie go obserwują i oceniają, nie może skupić się na dłużej, ma problemy z pamięcią, nie interesuje go co się dzieje w domu, jest podejrzliwy. Od dnia 7 marca 2013 r. przebywa zaś na oddziale psychiatrycznym w G..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Wskazał ponadto, że do dnia 31 stycznia 2013 r. wnioskodawcy przysługiwało prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Orzeczeniem z dnia 24 stycznia 2013 r. Lekarz Orzecznik ZUS ustalił, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 stycznia 2015 r. W następstwie złożenia sprzeciwu od tego

roszczenia w dniu 14 lutego 2013 r. Komisja Lekarska ZUS ustaliła, że wnioskodawca jest nadal częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 stycznia 2015 r.

Sąd ustalił, co następuje:

P. C. urodził się w dniu(...) Ukończył policealne studium w zakresie obsługi celnej.

W toku aktywności zawodowej pracował jako pomocnik agenta celnego, przedstawiciel handlowy, magazynier, pracownik obsługi maszyn, lakiernik.

W chwili obecnej od 1 marca 2011 r. ubezpieczony jest zatrudniony w (...) Sp. z o.o. Zakład Pracy (...) w G. na stanowisku pomocy w szwalni i krojowni. Praca jego polega na przekładaniu ramiączek od biustonoszy przez regulatory.

Dowód: wniosek o rentę k. 1 akt rentowych I

świadczenia pracy k. 5, 13, 17 -26, 198-200 akt rentowych I

wywiad zawodowy k. 1, 17 akt rentowych II

zaświadczenie k. 49 akt sądowych

P. C. od 12 kwietnia 2006 r. leczy się w (...) z powodu zespołu paranoidalnego. Z tym rozpoznaniem był również hospitalizowany.

Dowód: historie choroby k. 2-5 akt rentowych III

karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 6 akt rentowych III

Ubezpieczony na rentę z tytułu niezdolności do pracy został skierowany z powodu zespołu paranoidalnego. Lekarz Konsultant ZUS o specjalności psychiatria w opinii specjalistycznej z dnia 21 grudnia 2006 r. rozpoznał u ubezpieczonego zaburzenia psychiczne o obrazie paranoidalnym i podejrzenie schizofrenii. Lekarz Orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 8 stycznia 2007 r. rozpoznał u ubezpieczonego również zaburzenia psychogenne w obrazie paranoidalnym i podejrzenie schizofrenii.

Decyzją z dnia 30 stycznia 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał P. C. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 grudnia 2006 r. na czas określony do dnia 29 lutego 2008 r.

Dowód: zaświadczenie o stanie zdrowia k. 1 akt rentowych III

opinia specjalistyczna k. 7-8v. akt rentowych III

opinia lekarska k. 9-10 v. akt rentowych III

decyzja k. 68-71 akt rentowych I

Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy była wobec ubezpieczonego przedłużana decyzją z dnia 3 marca 2008 r. Wydając decyzję z dnia 3 marca 2008 r. organ rentowy oparł się na opinii Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 15 lutego 2008 r., który rozpoznał u ubezpieczonego schizofrenię paranoidalną. Kolejnymi decyzjami przedłużano ubezpieczonemu rentę z tytułu niezdolności do pracy, ale już tylko z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Były to decyzje z dnia 18 lutego 2009 r., 15 lutego 2010 r.

Ostatnią decyzją z dnia 27 stycznia 2011 r. ustalono ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 31 stycznia 2013 r.

Dowód: decyzje k. 94-95, 112-115, 164-165, 218-219 akt rentowych I

opinia lekarska k. 17-18b. akt rentowych III

W dniu 3 stycznia 2013 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz prowadzący o specjalności psychiatria kierujący ubezpieczonego na rentę w zaświadczeniu o stanie zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. (druk N-9) podał rozpoznanie choroby podstawowej schizofrenia paranoidalna

Do wniosku ubezpieczony dołączył kartę informacyjną leczenia szpitalnego, z której wynikało iż w okresie od dnia 23 stycznia 2012 r. do dnia 27 kwietnia 2012 r. był hospitalizowany na oddziale dziennym psychiatrycznym w Regionalnym Szpitalu (...) w G. z rozpoznaniem schizofrenia paranoidalna.

Dowód: wniosek k. 16 akt rentowych II

zaświadczenie o stanie zdrowia k. 33-34 akt rentowych III

karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 35-36 akt rentowych III

Ubezpieczony został skierowany na badanie przed Lekarzem Orzecznikiem ZUS, który w orzeczeniu z dnia 24 stycznia 2013 r. stwierdził, że jest on częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 stycznia 2015 r. Lekarz Orzecznik ZUS rozpoznał u P. C. schizofrenię paranoidalną.

Dowód: orzeczenie k. 19 akt rentowych II

opinia k. 37 akt rentowych III

Ubezpieczony nie zgodził się z tą opinią i dlatego złożył sprzeciw. W związku z tym został przebadany przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 14 lutego 2013 r. rozpoznała u niego również schizofrenię paranoidalną, lecz uznała go również nadal częściowo niezdolnego do pracy do 31 stycznia 2015 r.

W związku z tym organ rentowy w dniu 22 lutego 2013 r. wydał decyzję o ustaleniu ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2013 r. do 31.01.2015r.

Dowód: sprzeciw k. 20 akt rentowych II

orzeczenie k. 23 akt rentowych II

opinia k. 38 akt rentowych III

decyzja k. 281 akt rentowych I

Orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 25 kwietnia 2012 r. zaliczono P. C. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 30 kwietnia 2015 r. i ustalono stopień niepełnosprawności od dnia 27 listopada 2009 r. Jednocześnie wskazano, że może on podjąć zatrudnienie w warunkach pracy chronionej.

Dowód: orzeczenie o niepełnosprawności k. 24 akt sądowych

W toku procesu opinię sądowo - lekarską wydał w dniu 21 maja 2013 r. biegły lekarz psychiatra i biegły psycholog.

Biegły sądowy psychiatra i psycholog po przeanalizowaniu dokumentacji sądowo -lekarskiej oraz po przeprowadzeniu badania psychologiczno-psychiatrycznego rozpoznali u wnioskodawcy schizofrenię paranoidalną z objawami negatywnymi, które ich zdaniem czyni wnioskodawcę całkowicie niezdolnym do pracy na okres 1 roku, licząc od daty wystawienia druku N-9 w dniu 2 stycznia 2013 r.

Biegli zgodnie stwierdzili, że nie znaleźli żadnej poprawy w stanie psychicznym wnioskodawcy, a wręcz przeciwnie mimo intensywnego leczenia nie uzyskano poprawy i wnioskodawca był ponownie hospitalizowany w okresie od dnia 7 marca 2013 r. do dnia 12 kwietnia 2013 r.

W wnioskodawcy biegli nadal ustalili występowanie obecnie okresowo objawów psychotycznych, w tym omamów słuchowych, urojeń ksbnych i prześladowczych, odczuwa on lęk i niepokój, czuje się zagrożony, ma niską samoocenę, boi się ludzi, izoluje się co skutkuje istotnym upośledzeniem w funkcjonowaniu zawodowym i społecznym.

Zdaniem biegłych obecnie zarówno z psychiatrycznego, jak i psychologicznego punktu widzenia możliwości podjęcia pracy przez ubezpieczonego są ograniczone i nie poradzi on sobie na otwartym rynku pracy. Ubezpieczony powinien natomiast poradzić sobie w warunkach pracy chronionej, zgodnie z treścią orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Tym samym biegli nie zgodzili się z opinią Lekarz Orzecznika ZUS z dnia 24 stycznia 2013 r. i z opinią Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 14 lutego 2013 r.

Dowód: protokół badań k. 25-29 akt sądowych

opinia k. 30 akt sądowych

historie choroby k. 2-5, 12-16v., 20-22,25-26v., 30-31 akt rentowych III

zaświadczenia o stanie zdrowia k. 1-2,11-11v., 19-19v., 24-24v., 29-29v.,

33-34 akt rentowych III

karta informacyjna leczenia szpitalnego k.6-6v., 35-36 akt rentowych III

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów, zgromadzonych w aktach sądowych, aktach organu rentowego wraz z dokumentacją lekarską, a także na podstawie dowodu z opinii zespołu biegłych sądowych – biegłego lekarza psychiatry i biegłego psychologa z dnia 21 maja 2013 r.

Sąd dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dowody z dokumentów, gdyż były pełne, jasne i rzeczowe, a co ważniejsze żadna ze stron nie podważała ich wiarygodności i mocy dowodowej, dlatego nie budziły one wątpliwości Sądu.

Ustalenia w zakresie rzeczywistego stanu zdrowia wnioskodawcy w przełożeniu na jego zdolności zarobkowe zostały natomiast ustalone na podstawie opinii biegłego lekarza psychiatry i biegłego psychologa. Biegli są doświadczonymi specjalistami z psychiatrii i psychologii, które odpowiadają schorzeniom wnioskodawcy. Przedmiotowa opinia została sporządzona w oparciu o przedłożoną dokumentację medyczną, dokumentację zawartą w aktach sprawy, informacje uzyskane w trakcie wywiadu oraz po przeprowadzeniu stosownych badań. Nadto wnioski opinii zostały przez biegłych fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnione.

Biegli w opinii z dnia 21 maja 2013 r., zresztą podobnie jak Lekarz Orzecznik ZUS z orzeczeniu z dnia 24 stycznia 2013 r. oraz Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 14 lutego 2013 r., rozpoznali u ubezpieczonego chorobę podstawową w postaci schizofrenii paranoidalnej. Ocena jednak biegłych sądowych w stosunku do opinii lekarzy ZUS-u różniła się tym, że biegli sądowi uznali, iż występujące schorzenie powoduje u P. C. całkowitą niezdolność do pracy. Biegli nie znaleźli żadnej poprawy w stanie psychicznym wnioskodawcy, a wręcz podkreślili, że pomimo intensywnego leczenia nie uzyskano poprawy i ostatnio wnioskodawca w okresie od dnia 7 marca do dnia 12 kwietnia 2013 r. był ponownie hospitalizowany.

Biegli w przedmiotowej sprawie w sposób fachowy i zgodny z kanonami medycyny dokonali rzetelnej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy zarówno w oparciu o dokumentację medyczną i wyniki badań, konfrontując ją z bieżąco przeprowadzonymi badaniami przedmiotowymi dostosowanymi do specyfiki badanych schorzeń psychiatrycznych i w pełni odpowiedzieli na pytanie Sądu. Samo zaś ustalenie braku zdolności do pracy wnioskodawcy nastąpiło zarówno przez pryzmat ustalonego stanu zdrowia, jak i wieku, posiadanych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, jednoznacznie potwierdzając wskazywaną przez wnioskodawcę okoliczność dalszej niemożliwości wykonywania dotychczasowej pracy. Należy pamiętać, iż do oceny i stopnia zaawansowania chorób, ich wpływu na stan czynnościowy organizmu uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych (por. wyr. SA w Gdańsku z dnia 14 grudnia 2009 r., III AUa 796/09). Sąd dysponując takim szczegółowym, fachowym w pełni odpowiadającym rygorowi art. 278 k.p.c. materiałem dowodowym nie miał wątpliwości do faktycznego stanu zdrowia wnioskodawcy.

Organ rentowy w piśmie z dnia 22 lipca 2013 r. zakwestionował opinię biegłych sądowych opierając się o stanowisko Przewodniczącej Komisji Lekarskich ZUS. W ocenie Sądu Opinia Przewodniczącej Komisji Lekarskiej ZUS stanowi pogląd jednej ze stron procesu i tym samym nie ma waloru obiektywnego. Stanowi ona zwykłą polemikę i konsekwentnym stanowiskiem biegłych. Wbrew twierdzeniom organu rentowego biegli w sposób wyczerpujący opisali występowanie objawów schizofrenii. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem organu rentowego, że u wnioskodawcy nastąpiła częściowa remisja objawów i obecnie jest on tylko częściowo, nie zaś całkowicie niezdolny do pracy. Przeczy temu chociażby fakt ostatniej hospitalizacji psychiatrycznej w okresie od dnia 7 marca 2013 r. do dnia 12 kwietnia 2013 r. Tym samym nie jest trafny argument, że opis badania psychiatrycznego nie zawiera koniecznej obiektywizacji.

Przede wszystkim należy jednak stwierdzić, że orzecznictwo sądowe wypowiada się jednoznacznie co do kwestii, iż nie można przyjąć, iż sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (zob. wyrok SN z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404; wyrok SN z dnia 18 lutego 1974 r., II CR 5/74, LEX nr 7407; wyrok SN z dnia 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczasowej złożonej opinii (por. wyrok SN z dnia 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, LEX nr 7607; uzasadnienie wyroku SN z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 22, poz. 807; uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 stycznia 2001 r., II CKN 639/99, LEX nr 53135). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (por. wyrok SN z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNAPiUS 2003, nr 7, poz. 182).

Dlatego też Sąd na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2013 r., na podstawie art. 207 § 3 k.p.c., oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii nowego zespołu biegłych sądowych. Okoliczności sporne w sprawie odnośnie stanu zdrowia ubezpieczonego w przełożeniu na jego zdolność/niezdolność do pracy zostały w pełni wykazane dotychczasowymi dowodami (głównie opinią biegłego psychiatry i psychologa), a pozytywne rozpatrzenie wniosku organu rentowego zbędnie przedłużyłoby postępowanie.

Odnosząc się natomiast do zarzutu organu rentowego odnośnie orzeczenia (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 25 kwietnia 2012 r. i zaliczeniu ubezpieczonego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności okresowo do dnia 30 kwietnia 2015 r. to stwierdzić trzeba, że biegli sądowi do tego orzeczenia odnieśli się jedynie w kontekście zdolności wykonywania pracy przez ubezpieczonego w warunkach chronionych. Należy zgodzić się ze stanowiskiem organu rentowego, że pojęcia niepełnosprawności, które zawiera art. 4 ustawy z 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r., nr 127, poz. 721 ze zm.) nie można utożsamiać z pojęciem niezdolności do pracy, określonym w art. 12 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nie są one tożsame, a różnice między nimi występują zarówno w płaszczyźnie definicyjnej, jak i w zakresie orzekania o każdym z tych stanów, które z kolei stanowią przesłankę do przyznania innego rodzaju świadczeń bądź uprawnień. Potwierdził to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 stycznia 2005 r. (I UK 102/04, LEX nr 589952). Tym samym orzeczenia o niezdolności do pracy na potrzeby organu

rentowego znajdują przełożenie na orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, natomiast w przeciwnym kierunku zasada ta nie działa, tj. orzeczenia o niepełnosprawności nie znajdują przełożenia na ustalanie niezdolności do pracy. Orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności jest orzeczenie o tego typu niepełnosprawności wydane w ramach postępowania określonego przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jak i orzeczenie o całkowitej/częściowej niezdolności do pracy (względnie i samodzielnej egzystencji) na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Należy też zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 4 lutego 2010 r. (III UK 60/09, LEX nr 585847), zgodnie z którym osoba, która ze względów dotyczących rehabilitacji uzyskała orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie staje się tylko z mocy tego orzeczenia osobą całkowicie niezdolną do pracy, z pominięciem warunków całkowitej niezdolności do pracy określonych w ustawie z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Stwierdzić jednak należy z całą pewnością, iż biegli sądowi nie opierali się wdając swoją opinię w zakresie ustalenia całkowitej niezdolności do pracy na orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności. Jak powyżej zauważono orzeczenie ustalające umiarkowany stopień niepełnosprawności posłużyło jedynie co do oceny możliwości wykonywania pracy przez ubezpieczonego w warunkach chronionych.

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnieniu. Zaskarżona decyzja była wadliwa, dlatego należało ją zmienić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia, czy wnioskodawca legitymuje się całkowitą niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisu art. 12 ust. 3 w zw. z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Pozostałe przesłanki niezbędne do uzyskania uprawnienia do renty z tytułu niezdolności do pracy nie były kwestionowane przez organ rentowy.

W myśl przepisu art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu do wyroku z dnia 14 marca 2012 r. (III AUa 1376/11, nie publ.) należy rozróżnić sprawy o prawo do renty w wyniku ponownego stwierdzenia niezdolności do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty, od spraw o prawo do renty w wyniku dalszego ustalenia istnienia niezdolności do pracy od dnia następnego po dniu ustania tej niezdolności. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku prawidłową podstawą prawną rozstrzygnięcia sprawy o prawo ubezpieczonego do dalszej renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia następnego po dniu ustania niezdolności do pracy jest art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Natomiast w sprawie o prawo ubezpieczonego do renty z tytułu niezdolności do pracy ustalonej w ciągu 18 miesięcy od ustania tego prawa właściwą podstawą prawną tego rozstrzygnięcia winien być art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie bowiem z tym przepisem prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

Reasumując te rozważania wstępne stwierdzić trzeba, że postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie należało przeprowadzić w kierunku ustalenia, czy ubezpieczona jest nadal niezdolna do pracy od 1 sierpnia 2012 r. (por. np wyr. SN z dnia 20 lutego 2006 r., sygn. akt I UK 170/05, OSNP 2007/1-2/30, LEX nr 212659; wyr. SN z dnia 20 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 99/04, OSNP 2005/16/256, LEX nr 153641).

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 , nr 153, poz. 1227 ze zm.) prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy (bez względu na stopień tej niezdolności);
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3 - 8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11 - 12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15 - 17 oraz art. 7 pkt 1 - 4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo

nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, przy czym w myśl przepisu ust. 2 art. 57 ustawy warunek ten nie odnosi się do osób, które są całkowicie niezdolne do pracy oraz udowodniły okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny.

Przepis art. 58 ustawy wskazuje natomiast szczegółowo wymiar wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Zgodnie z ust. 1 pkt 5 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (ust. 2 zd. 1).

Definicja ustawowej niezdolności do pracy zawarta jest z kolei w przepisie art. 12 ust. 1 ustawy zgodnie, z którym niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. W przepisach ustępów 2 i 3 cytowanego przepisu jest natomiast mowa o różnicy między niezdolnością do pracy całkowitą oraz częściową. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (art. 12 ust. 2 ustawy), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy). Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ustawy).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego postępowania wskazać należało, iż niezależna i profesjonalna opinia biegłych sądowych z dnia 21 maja 2013 r. korespondująca z dokumentacją medyczną wykazała, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 2 stycznia 2013 r. na okres roku z powodu schizofrenii paranoidalnej, której objawy nie ustępują a zastosowane leczenie nie powoduje spodziewanych efektów leczniczych. Z tego względu stan zdrowia ubezpieczonego w ostatnim czasie spowodował, iż w okresie marca – kwietnia 2013 r. odbywał on kolejną hospitalizację psychiatryczną. Biegli kategorycznie wskazali na występowanie nadal poważnych objawów psychotycznych. W ich ocenie zdolności podjęcia pracy przez ubezpieczonego są znacznie ograniczone i sprowadzają się do wykonywania pracy w warunkach chronionych. Podkreślić trzeba, że samego rozpoznania pozwany organ rentowy nie kwestionował. Ocena lekarzy orzeczników ZUS sprowadzała się jedynie do odmiennej kwalifikacji schorzenia jako powodującego częściową niezdolność do pracy. Opinia biegłych sądowych jest jednak oceną niezależną od stron postępowania, a Sąd nie jest związany opinią wydaną na potrzeby jednej ze stron procesu.

Dlatego Sąd Okręgowy uznał, iż P. C. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy na okres kolejnego roku od dnia wystawienia druku N- 9, tj. od dnia 2 stycznia 2013 r.

Z uwagi na powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 107 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu P. C. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 2 stycznia 2013 r. na okres roku, zgodnie z ustaleniami biegłych sądowych i stosownie do art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Jednocześnie Sąd stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji na podstawie art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wynikało to z faktu, iż biegli dysponowali takim samym materiałem dowodowym w postaci dokumentacji medycznej jak lekarze orzecznicy ZUS. Już zatem na etapie postępowania administracyjnego przed ZUS można było ustalić całkowitą, a nie tylko częściową niezdolność do pracy ubezpieczonego i przyznać mu świadczenie. Lekarze orzecznicy organ rentowego rozpoznali u P. C. chorobę psychiczną w postaci schizofrenii paranoidalnej i tego faktu nie kwestionowali. Błędna była zaś ich ocena, że schorzenie to powoduje wyłącznie częściową niezdolność do pracy zarobkowej. Pozwany organ rentowy ponosi

zatem odpowiedzialności za brak pozytywnego ustalenia ostatniej okoliczności warunkującej przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i wydanie wadliwej decyzji.

Przewodnicząca:

Sędzia S. O. Małgorzata Maleszka